

В статье раскрывается содержание педагогических условий повышения эффективности воспитательного влияния на формирование у лицеистов готовности к службе в армии через информатизацию спортивно-массовой работы.

Ключевые слова: лицеист, лицей с усиленной военно-физической подготовкой, педагогические условия, готовность, информатизация, спортивно-массовая работа.

In this article exposed maintenance of pedagogical terms of increase of efficiency of an educate influence on forming for the students of lyceum of readiness to service in an army through informatization sporting-mass work.

Key words: student of lyceum, lyceum with the increased military-physical preparation, pedagogical terms, readiness, informatization, sporting-massive work.

Отримано: 26.06.2012

УДК 37.016:796.032

А. О. Боднар, М. С. Солопчук

*Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка*

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ

У статті доводиться, що одним із основних напрямів поширення знань серед дітей та учнівської молоді з питань олімпійської освіти є проведення олімпійських уроків в загальноосвітніх навчальних закладах.

Ключові слова: олімпійська освіта, олімпійський рух, олімпійський урок, система олімпійської освіти.

Постановка проблеми. За роки незалежності України в системі соціально-педагогічних цінностей відбулися кардинальні зміни. Динамізм, притаманний сучасній цивілізації, підвищення соціальної мобільності і ролі особистості вимагають нових підходів до розробки методології освіти, сучасних технологій виховання і навчання, формування освітнього простору як гаранта розвитку особистості. У педагогічній науці формується нова парадигма освіти й виховання, спрямована на створення соціально-педагогічних і психологічних умов, сприятливих для інтенсивного самоствердження, самовдосконалення особистості.

Бачення гармонійного розвитку особистості знайшло своє віддзеркалення у визначені олімпізму, який є життєвою філософією, що звеличує та об'єднує в гармонійну цілісність тіло, волю і розум. Поеднуючи спорт із культурою та освітою, олімпізм прагне створити такий спосіб життя, який базувався би на радощах, здобутих через освітні цінності, взірцевий приклад та повагу до універсальних етичних принципів.

Сучасна шкільна освіта в Україні спрямована на створення умов для розвитку та самореалізації кожної особистості, виховання покоління, здатного вчитися упродовж усього життя, створювати і розвивати цінності громадянського суспільства.

Вивчення історії олімпійського руху, його ідеалів і цінностей, місця у системі явищ сучасного суспільства має велике виховне і освітнє значення. Саме тому у нинішніх умовах великого значення набуває олімпійська освіта.

Інтеграція олімпійської освіти в навчально-виховний процес у загальноосвітніх навчальних закладах має важливе практичне значення. Вона здатна підвищувати ефективність формувати фізично, психічно, соціально і духовно всебічно розвинуту особистість.

Саме тому одним із шляхів інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес є популяризація олімпійського руху, ідеалів і цінностей олімпізму серед дітей та юнацтва через проведення олімпійських уроків, які започатковані НОК України 2005 р., які вже стали традиційними в нашій країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність поширення ідеалів і цінностей олімпізму серед учнівської молоді – один із пріоритетних напрямів Міжнародного олімпійського комітету, закріпленого статтею 31 Олімпійської хартії, яка зазначає, що Національні олімпійські комітети повинні пропагувати на національному рівні основоположні принципи олімпізму і сприяти поширенню олімпізму у навчальних програмах із фізичного виховання і спорту в школах.

Поширенням олімпійських ідеалів через систему освіти в нашій державі з перших днів свого існування займається Національний олімпійський комітет України.

Сьогодні проблеми впровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів висвітлена у працях українських дослідників: М. Булатова, В. Єрмолова, В. Платонов, В. Юхимчук, В. Олійник, О. Томенко, І. Максименко, В. Дудкін, С. Бубка.

Мета дослідження. Визначення необхідності проведення олімпійського уроку в загальноосвітніх навчальних закладах.

Методи дослідження – аналіз літературних джерел, опитування, анкетування, синтез та узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. Всеукраїнський олімпійський урок – це спортивно-виховний захід, який має різні види та форми і проводиться в загальноосвітніх навчальних закладах, позашкільних навчальних закладах, інших навчальних закладах, на центральних майданах міст і селищ по усій території України.

Основна мета олімпійського уроку – виховання учнів на гуманістичних цінностях олімпійського руху, формування в них навичок та культури здорового способу життя, залучення їх до активних занять фізичною культурою і спортом.

Із метою поширення знань серед дітей та учнівської молоді про олімпійський спорт, його цінності, багату історію кращих представників світової та української еліти, нами упродовж навчального року були проведені олімпійські уроки у чотирьох загальноосвітніх навчальних закладах міста Кам'янця-Подільського для учнів 5 та 6 класів.

Проведення олімпійських уроків відбувалось у три етапи.

Перший етап передбачав проведення теоретичного Олімпійського уроку у вересні місяці присвяченого до дня Фізичної культури і спорту.

На початку уроку ми провели лекцію, де ознайомили учнів з історичними аспектами зародження та розвитку Олімпійських ігор, програмою, учасниками та церемонією вшанування переможців. Учням повідомлялися основні причини занепаду Олімпійських ігор та передумови відродження Олімпійських ігор сучасності. Також звертається увага на основні символи Олімпійських ігор, церемонії та ритуали. Учні дізналися про найвищі досягнення олімпійців та виступи спортсменів збірної команди України на олімпійській арені. Розповідь супроводжувалася демонстрацією олімпійської символіки, слайдів, плакатів та прапорів.

Після лекції відбулася зустріч учнів із учасником XIX ігор Олімпіад з бігу на марафонську дистанцію Василем Матвійчуком, дворазовим чемпіоном Паралімпійських ігор з футболу Віталієм Трушевим, а також із заслуженим тренером України з легкої атлетики Василем Ліщуком.

Зустріч відбулася у формі прес-конференції. Учні мали послухати розповіді та цікаві історії від учасників Олімпійських ігор. Діти активно задавали запитання спортсменам та тренерам, переглядали фотоматеріали з олімпійської арени та столиці Олімпійських ігор. По закінченні прес-конференції учні отримали автографи та мали змогу сфотографуватися з гостями.

Після зустрічі дітям було запропоновано виконати тестові завдання на олімпійську тематику.

Наступним етапом був перегляд відеофільму «Олімпійські ігри Стародавньої Греції», також демонструвалися цікаві відеоматеріали сучасних Олімпійських ігор.

Після закінчення уроку усім дітям були вручені, олімпійські путівники, значки з олімпійською символікою та олімпійські щоденники. А учні які найкраще виконали тестові завдання були нагороджені цінними подарунками від Національного олімпійського комітету.

Під час *другого етапу*, який проходив упродовж жовтня, ми провели олімпійський урок у практичній формі, який передбачав організацію змагань на олімпійську тематику. Основною для проведення нашого уроку став сценарій, розроблений В.М. Єрмоловою «Від Олімпії до наших днів». До проведення уроків ми підключили студентів 5 курсу факультету фізичної культури, які в цей час проходили педагогічну практику в загальноосвітніх навчальних закладах міста.

Основною метою уроку було залучення якомога більшої кількості учнів до організації, проведення та участі у змаганнях.

Під час організації змагань велика увага зверталася на проведення олімпійських церемоній та використання олімпійської символіки.

Проведення уроку відбувалося за таким планом: церемонія відкриття, яка включала в себе парад учасників, проведення естафети олімпійського вогню, підняття олімпійського прапора, оголошення олімпійської клятви. Далі відбувалося безпосереднє проведення змагань, де ми використовували різноманітні естафети, рухливі ігри, конкурси і забави. Після цього відбулось підведення підсумків змагань, нагородження переможців та церемонія закриття.

Варто відзначити, що учні приймали активну участь у підготовці та організації олімпійського уроку готуючи плакати, показові виступи та майстер-класи з олімпійських видів спорту.

Під час організації *третього етапу*, який відбувався в лютому, ми знову ж таки залучили студентів факультету фізичної культури, які в цей період проходили педагогічну практику в загальноосвітніх навчальних закладах міста.

Перед студентами стояло завдання провести комплексний олімпійський урок, який би поєднував в собі елементи практичної і теоретичної форм.

Враховуючи те, що на сьогоднішній день провідними науковцями та вчителями фізичної культури розроблена велика кількість сценаріїв олімпійських уроків, навчально-пізнавальних ігор та конкурсів на олімпійську тематику, ми дали змогу студентам самим обирати сценарій олімпійського уроку та провести його відповідно до поставлених критеріїв.

Аналізуючи роботу студентів, було відзначено, що вони творчо підійшли до організації та проведення уроків, використовуючи різноманітні засоби, форми і методи роботи, враховуючи при цьому вікові особливості учнів, їх потреби та інтереси.

Олімпійські уроки, проведені студентами поєднували в собі теоретичний компонент (лекції, вікторини, диспути, навчально-пізнавальні ігри, зустрічі з олімпійськими медалістами та видатними спортсменами), практичну частину (змагання, ігри, конкурси, естафети). Уроки супроводжувалися проведенням олімпійських церемоній та ритуалів, використовувалась олімпійська символіка та музичний супровід. Також відбувалася демонстрація відеофільмів та фотоматеріалів.

Результати досліджень багатьох вчених свідчать про недостатній рівень знань школярів з питань історії створення Олімпійського руху, ідеалів і цінностей олімпізму.

Із метою вивчення ефективності розробленої методики з питань олімпійської освіти школярів, ми провели дослідження, в ході якого на початку та в кінці навчального року було здійснено анкетування учнів чотирьох загальноосвітніх навчальних закладів міста Кам'янця-Подільського.

В анкетуванні взяло участь 268 учнів 5 та 6 класів чотирьох загальноосвітніх навчальних закладів міста Кам'янця-Подільського у яких протягом року проводилися олімпійські уроки: НВК № 9, ЗОШ № 15, ЗОШ № 8, ЗОШ № 10.

Нами було розроблено анкету, до якої увійшло 10 запитань щодо становлення та розвитку Олімпійських ігор.

Порівнюючи результати анкетування, ми встановили, що під час першого опитування про походження Олімпійських ігор знало 35,3% учнів, під час повторного анкетування ця цифра зростає до 75,5%.

Результати анкетування показали, що на запитання асистента «Чи знаєте Ви, які види спорту входили до програми І Олімпійських ігор?» правильну відповідь дали 41,3% та 87,3% учнів відповідно до і після проведення олімпійських заходів.

Про основні причини занепаду Олімпійських ігор Стародавньої Греції на початку навчального року знали 12% опитаних, в кінці навчального року 72% опитаних.

Анкетування дало змогу визначити, що під час першого опитування 30,2% учнів дали правильну відповідь на запитання «В якому році відбулись перші Олімпійські ігри сучасності?». Під час другого анкетування правильну відповідь дали 81% учнів.

Необхідно відзначити, що на запитання «Чи відомо Вам, хто відродив Олімпійські ігри сучасності?» на початку навчального року правильну відповідь дали 14,3% респондентів, в кінці навчального року 67,3% респондентів знали відповідь на це запитання.

Цікаво, що під час першого і другого анкетування учні майже однаково відповіли на запитання – «Що символізують п'ять переплетених олімпійських кілець?» (відповідно 81,9% та 84,9%).

Виступи самостійної команди України на Олімпійських іграх показали, що наші спортсмени можуть скласти конкуренцію багатьом країнам світу і гідно боротися за олімпійські нагороди. Анкетування дало змогу визначити, що на запитання «Коли команда України вперше взяла участь в Олімпійських іграх як незалежна держава?» знали 34,1% і 82,2% опитаних відповідно під час першого і другого анкетування.

До проведення олімпійських уроків з основними проблемами сучасного олімпійського руху були знайомі 21,7% учнів, після проведення олімпійських уроків ця цифра становила 86,5% учнів.

Анкетування дало змогу визначити, що до проведення олімпійських заходів із поняттям Fair Play були ознайомлені лише 20,8% опитаних, після проведення олімпійських заходів ця цифра зростає до 73,3%.

Аналіз відповідей респондентів свідчить про те, що під час першого анкетування лише 38% учнів виявили бажання стати учасниками Олімпійського руху. Варто зауважити, що після проведення олімпійських заходів 94,7% респондентів виявили бажання стати активними учасниками Олімпійського руху.

Висновки. Результати анкетування дали змогу встановити, що під час першого опитування учні показали низький рівень знань щодо історії становлення і розвитку Олімпійських ігор та Олімпійського руху. Відповідно, під час другого опитування, яке проводилося наприкінці навчального року учні продемонстрували високий рівень знань з олімпійської тематики.

Порівняльний аналіз результатів анкетування дає змогу стверджувати про ефективність проведених нами олімпійських уроків, адже учні підвищили свій рівень знань з олімпійської тематики, здобули практичні вміння і навички щодо організації і проведення змагань і майже 95% учнів виявили бажання стати активними учасниками Олімпійського руху.

Отже, одним з основних напрямів поширення знань серед дітей та учнівської молоді про олімпійський спорт, його цінності, багату історію, кращих представників світової та української спортивної еліти є проведення олімпійських уроків, ініційоване Національним олімпійським комітетом України в 2005 році.

Список використаних джерел:

1. Булатова М.М. Олімпійська освіта: методичні рекомендації / М.М. Булатова. – К., 2002. – 37 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта в школі / В.М. Єрмолова. – К., 2009. – 85 с.
3. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика : навч. посіб. / В.М. Єрмолова. – К., 2009. – 85 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / М.М. Булатова, В.М. Єрмолова, Д.В. Белокуров та ін. ; за заг. ред. М.М. Булатової. – 3-тє вид., доп. – К. : Олім. л-ра, 2010. – 108 с.
5. Олімпійська академія України (1991-2011) / за заг. ред. М.М. Булатової. – К. : Літера, 2011.
6. Платонов В.Н. Практика олимпийского образования / В.Н. Платонов // Материалы конф. – М. : Сов. спорт, 2002. – С. 32-36.

Статья об одном из основных направлений распространения знаний среди детей и ученической молодежи по вопросам олимпийского образования есть проведение олимпийских уроков в общеобразовательных учебных заведениях.

Ключевые слова: олимпийское образование, олимпийское движение, олимпийский урок, система олимпийского образования.

In the article it will be that one of basic directions of distribution of knowledge's among children and student's young people on questions Olympic education there is a leadthrough of Olympic lessons in general educational establishments.

Key words: Olympic education, Olympic motion, Olympic lesson, system of Olympic education.

Отримано: 15.06.2012